RAADSINFORMATIEBRIEF

gemeente Rheden

Onderwerp

Herstel omissie in Programmabegroting 2027

Datum	27 oktober 2026
Thema programmabegroting	Alle thema's
Portefeuillehouder	Alwin van Engelenburg
Zaaknummer	

Kennis te nemen van

De geconstateerde omissie in de programmabegroting 2027 en de te verwerken correcties in de Programmabegroting 2027 en meerjarenbegroting 2028-2030.

Kernboodschap

Op 14 oktober jl. hebben wij u geïnformeerd over een geconstateerde omissie bij de taakvelden riolering en afval in de programmabegroting 2027 en daarbij aangegeven dat wij het probleem in detail onderzoeken. De bevindingen van het uitgevoerde onderzoek en de bijbehorende consequenties voor het begrotingssaldo en tariefontwikkeling afval en riool melden we u in de voorliggende raadsinformatiebrief. Directe aanvullende inhoudelijke keuzes in de begroting zijn niet nodig om tot een structureel positief saldo te komen; dit blijft in de jaren 2028 tot en met 2030 positief.

Bevindingen

De afgelopen weken hebben we detailonderzoek verricht (inclusief een second opinion) naar de geraamde lasten en baten van de taakvelden riolering en afval en de geraamde kapitaallasten van het geactualiseerde Meerjarig Investerings Plan (MIP). Uit dit onderzoek is gebleken dat de verwerking van de kapitaallasten correct heeft plaatsgevonden, maar dat de vertaalslag naar de geraamde baten bij taakvelden riolering en afval achterwege is gebleven. Daarnaast is geconstateerd dat bij taakveld afval de geraamde lasten niet volledig zijn opgenomen en dat de voorgestelde tariefstijging 2027 van afvalstoffenheffing kan worden beperkt tot 8%. De begrotingssaldi 2027-2030 dienen nadelig te worden bijgesteld.

<u>Effect op begrotingssaldi 2027 t/m 2030</u>

De te verwerken correctie bedraagt € 1,8 miljoen nadelig in 2027 aflopend naar een nadelige correctie van € 535 duizend in 2030. In onderstaande tabel hebben we de ontwikkeling van de structurele begrotingssaldi weergeven inclusief de septembercirculaire gemeentefonds 2026.

Tabel: Structurele begrotingssaldi inclusief septembercirculaire

bedragen x € 1.000

Structureel begrotingssaldo 2027-2030	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Structurele begrotingssaldi (PB2027 pag. 13)	412	335	119	956
Herstel omissie (nadelige bijstelling)	-1.820	-884	-446	-535
Septembercirculaire gemeentefonds 2026	870	645	776	793
Geactualiseerde structurele begrotingssaldi	**-538**	**96**	**449**	**1.214**

De structurele begrotingssaldi zijn belangrijk voor de toezichtvorm door de provincie. De lichtste (en meest reguliere) vorm van toezicht betreft het repressieve toezicht. Hiervoor is van belang dat het eerste begrotingsjaar sluitend is en als dat niet het geval is, dat de laatste jaarschijf van de meerjarenbegroting positief is. Uit bovenstaande tabel blijkt dat 2027 een nadelig saldo heeft van € 538 duizend, maar de laatste jaarschijf en de daartussen liggende jaren positief sluiten, toewerkend naar een voordeel van € 1,2 miljoen. Het is daarom nu niet noodzakelijk om direct maatregelen te treffen in het kader van provinciaal toezicht.

<u>Effect op tariefontwikkeling 2027 voor rioolheffing</u>

Voor het tarief van de rioolheffing heeft het herstel van de geconstateerde omissie, namelijk een te hoge raming van de opbrengsten rioolheffing, geen gevolgen. De voorgestelde tariefstijging voor 2027 blijft 3% zoals opgenomen in de paragraaf lokale heffingen in de programmabegroting 2027 op pagina 73. De correctie op de te hoge raming rioolrechten wordt veroorzaakt doordat in de vorige meerjarenbegroting rekening was gehouden met investeringen en te dekken

kapitaallasten. Deze investeringen vinden echter in latere jaren plaats dan eerder was ingeschat. Dit leidt in eerstkomende jaren tot lagere kapitaallasten en daarmee ook tot lagere te realiseren opbrengsten.

Effect op tariefontwikkeling 2027 voor afvalstoffenheffing en reinigingsrecht
Voor het tarief van de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten heeft het herstel wel gevolgen. De voorgestelde tariefstijging van 20%, vermeld in de paragraaf lokale heffingen in de programmabegroting 2027 op pagina 73, kan worden bijgesteld naar een voorstel tot tariefstijging voor 2027 van 8%. In de berekening van voorgestelde stijging van 20% was geen rekening gehouden met geraamde opbrengsten recycle en grofvuil. Daarnaast is informatie over de kostenontwikkeling van Circulus (nieuwe afvalinzamelaar) niet volledig vertaald in de verzonden begroting 2027.

In de bijlagen treft u een nadere specificatie aan van de berekende bijstelling van de begrotingssaldi 2027 tot en met 2030 en ook een geactualiseerde tabel kostendekkendheid afvalstoffenheffing / reinigingsrechten 2027.

Oorzaken in het begrotingsproces
De omissie die nu naar voren is gekomen komt voort uit het actualiseren van het Meerjarig Investerings Plan, als onderdeel van het programma Versterken financiële functie. De vertaling naar de begroting van de hieruit voortkomende geactualiseerde kapitaalslasten heeft correct plaatsgevonden. De vertaling naar een bijstelling van de baten bij afval en riool is echter niet tijdig uitgevoerd en is niet verwerkt in de toegezonden programmabegroting 2027.
Daarnaast is informatie over de kostenontwikkeling van Circulus (nieuwe afvalinzamelaar) niet volledig vertaald in de verzonden begroting 2027.
De nadelige bijstelling, als gevolg van deze omissie, op de begrotingssaldi 2027-2030 had overigens sowieso plaatsgevonden, ook als we de omissie eerder hadden geconstateerd.

Maatregelen in het begrotingsproces
Wij gaan onverkort verder met het versterken van de financiële functie. Deze is juist gericht op het verkrijgen van meer rust en inzicht in het begrotingsproces. Specifiek naar aanleiding van deze omissie zullen wij strenger controleren op het opvolgen van gemaakte afspraken (in het bijzonder op de posten afval en riolering en de daarmee samenhangende tarieven) die erop gericht zijn om u tijdig en volledig te informeren. Een concrete aanbeveling vanuit de second opinion, die wij zullen overnemen, is om wijzigingen in de kapitaallasten (in het MIP) direct te verwerken in de berekening van kostendekkendheid.

Vervolg
Wij hebben eerder al aangegeven dat de timing van de constatering ongelukkig is. Wij betreuren dit en hebben zo snel als mogelijk ook op aandringen van uw Raad de benodigde omissie in beeld gebracht. Hierbij hebben ook een extra externe second opinion uit laten voeren. Hiermee hebben we binnen dit tijdsbestek alles gedaan wat nu mogelijk is om de omissie zo scherp mogelijk in beeld te brengen, zodat deze ook betrokken kan worden bij de bespreking van de begroting.

Zoals gemeld in de raadsinformatiebrief van 13 oktober jl. zullen we de financiële gevolgen van het herstel van de geconstateerde omissie voor het begrotingsjaar 2027 verwerken in de 1e bestuursrapportage 2027. We streven daarbij naar een sluitende begroting en zullen elke gelegenheid aangrijpen om het tekort op te lossen.
De effecten voor de jaren 2028-2030 betrekken we bij de integrale afwegingen bij het opstellen van de kadernota 2028.

Bijlage

1. Correctie PB2027-2030 m.b.t. raming lasten en baten riool en afval
2. Tabel totaalcorrectie
3. Geactualiseerde tabel kostendekkendheid afvalstoffenheffing / reinigingsrechten

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,	Bart Drewes,
burgemeester	gemeentesecretaris

Bijlage 1

Tabel correctie PB2027-2030 mbt raming lasten en baten riool en afval

	2027	2028	2029	2030
Riool				
Lasten				
Geraamde lasten in PB2027 (oa taakveld 7.2 riool)	5.885.000	6.199.000	6.853.000	7.333.000
Totale lasten riool zijn (cf tabel par.lokale heffingen)	5.885.000	6.199.000	6.853.000	7.333.000
Nog te ramen lasten in PB2027	0	0	0	0
Baten				
Geraamde baten: rioolheffing (taakveld 7.2)	7.730.000	7.055.000	7.055.000	7.055.000
Te ramen baten (bij indexering 3% 2027)	5.902.000	6.199.000	6.853.000	7.333.000
Correctie baten riolering:	-1.828.000	-856.000	-202.000	278.000
Financieel effect op PB2027-2030:	**-1.828.000**	**-856.000**	**-202.000**	**278.000**
Afval				
Lasten				
Geraamde lasten in PB2027 (oa taakveld 7.3 afval)	6.166.000	6.112.000	6.112.000	6.112.000
Totale lasten afval zijn (cf tabel par.lokale heffingen)	6.816.000	6.762.000	6.762.000	6.762.000
Nog te ramen lasten in PB2027-2030	-650.000	-650.000	-650.000	-650.000
Baten				
Geraamde baten in PB2027 (taakveld 7.3):				
afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	5.988.000	5.988.000	5.988.000	5.988.000
opbrengsten derden (recycle en grofvuil)	467.000	467.000	467.000	467.000
	6.455.000	6.455.000	6.455.000	6.455.000
Te ramen baten	6.816.000	6.762.000	6.762.000	6.762.000
Nog te ramen baten afval in PB2027-2030	361.000	307.000	307.000	307.000
Financieel effect op PB2027-2030:	**-289.000**	**-343.000**	**-343.000**	**-343.000**
Gevolgen voor tarief afvalstoffenheffing:				
Te dekken kosten	6.816.000	6.762.000	6.762.000	6.762.000
Geraamde opbrengsten derden (recycle en grofvuil)	467.000	467.000	467.000	467.000
Nog te dekken	6.349.000	6.295.000	6.295.000	6.295.000
Opbrengsten afval 2026	*5.881.000*	6.349.000	6.349.000	6.349.000
Te realiseren hogere opbrengst in 2027 ev	*468.000*	nnb	nnb	nnb
Betekent een tariefstijging van:	***8%***			

NB: Voor jaarschijf 2027 is prijsindexering toegepast, voor 2028 e.v. niet). Daling kosten afval (jaren 2028-2030 ten opzichte van 2027) komt door vervallen kapitaallasten i.v.m. verkoop containers.

Bijlage 2

Tabel totaalcorrectie (herstel omissie)

bedragen x € 1.000

Totaalcorrectie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Taakveld riool (nadelig)	-1.828	-856	-202	278
Taakveld afval (nadelig)	-289	-343	-343	-343
Stelpost kapitaallasten (voordelig)	297	315	99	-470
Totaalcorrectie	**-1.820**	**-884**	**-446**	**-535**

Bijlage 3

Geactualiseerde tabel kostendekkendheid afvalstoffenheffing / reinigingsrechten.

Nieuw: **tabel kostendekkendheid in par. Lokale heffingen PB27**	
Kostdekkendheid afvalst.heffing/reinigingsrecht	**Kosten in 2027**
7.3 afval	5.513.930
0.4 Overhead	51.650
0.5 Rente	942
0.64 Belastingen overig	113.630
0.8 Overige baten en lasten	-72.657
2.1 Verkeer en vervoer	118.686
6.3 Inkomensregelingen	180.982
BTW compensatie	909.131
Totale kosten(incl subs)	6.816.294
Opbrengst heffingen	6.816.000
Storting in bestemmingsreserve	-294
Totale dekking	6.816.000
Dekkingspercentage	100%